

בפקס + באישור מסירה במסירה ידנית

ז' שבט תשע"ב
31 ינואר 2012

לכבוד:

אמישראלגז - החברה האמריקאית-ישראלית לגז בע"מ
רח' אחד העם 34
תל אביב 65151

מר עידן בן ארי – מנכ"ל
אמישראלגז - החברה האמריקאית-ישראלית לגז בע"מ
רח' אחד העם 34
תל אביב 65151
באמצעות פקס:

הנדון: צו פינוי רעלים לפי סעיף 16 לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993

1. עקב אי חידוש היתר הרעלים שהיה ברשותך, היתר רעלים מס 32854 שהסתיים ביום ה- 2.7.10, ובעקבות החלטת בית המשפט העליון בבג"ץ 4885/10, 4886/10, 4887/10, הריני לצוות על אמישראלגז - החברה האמריקאית-ישראלית לגז בע"מ, ועלייך באופן אישי לפנות את כל הרעלים כהגדרתם בחוק משטח חוות הגז בקרית אתא עד ליום 1.3.12 וכמפורט להלן.
2. צו זה ניתן בתוקף סמכותי כ"ממונה" לפי חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993 (להלן – החוק) ועל פי הוראות סעיף 16 לחוק.

רקע

3. חוות הגז בקריית אתא ממוקמת מצפון למתחם בז"ן בסמוך לצומת וולקן, בשטח של כ-70 דונם. האתר מהווה אתר אחסון מרכזי של גפ"מ לאזור חיפה והצפון ואוחסנו בו כ-2,400 טון של גז גפ"מ. החווה נמצאת בבעלות ובהפעלה של שלוש חברות - פזגז, אמישרגז וסופרגז (להלן ולעיל - חברות הגז) ופועלת באתר הנוכחי כ-50 שנה.
4. האתר מחולק בשטח ובמבנים בין שלשת חברות הגז, וכולל מכלים עיליים לאחסון גפ"מ, עמדות מילוי גז למכליות כביש, עמדות מילוי בלוני גז מיטלטלים, וחניון למשאיות ומכליות כביש.

היתרים ורישיונות

5. חברות הגז פועלות ללא רישיון עסק, לאחר שרישיונות העסק שלהן בוטלו לפני שנים על ידי עיריית קריית אתא וכיום תלוי ועומד כתב אישום שהוגש על ידי עיריית קריית אתא כנגד חברות הגז בגין כך.
6. לחווה אין היתרי בנייה.
7. החווה פועלת בהיתרי הפעלה ממשרד האנרגיה והמים לפי חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט - 1989.

סיכונים מהחווה לאוכלוסייה הסמוכה

8. עמדתו המקצועית של המשרד להגנת הסביבה, הידועה לחברות הגז, היא שעל מנת לצמצם את הסיכון מאירוע חומרים מסוכנים שעלול להתרחש בחוות המכלים ולהביאו לרמה של סיכון קביל שיאפשר המשך פעילות של החווה - נדרש להעתיק את החווה או להטמין את המכלים העיליים שבה בהטמנה עילית, הכרוכה במיגונם במעטפת בטון ובכיסוי של חול ואדמה והכול בהתאם לדרישות פיקוד העורף.

9. עמדה זו התבססה, בין היתר, על:

א. מסקנות סקר סיכונים אינטגרטיבי למפרץ חיפה, שמסקנותיו אומצו ליישום על ידי ממשלת ישראל בשנת 2000 (החלטה 1271 (חמ"3) מתאריך 09.03.2000).

ב. מסקנות הוועדה הציבורית המייעצת לבחינת ההיערכות והטיפול בחומרים מסוכנים ברגיעה ובשעת חירום בראשות אלוף (מיל) מר הרצל שפיר (להלן – וועדת שפיר), שמונתה על ידי השר להגנת הסביבה בנובמבר 2006 בעקבות מלחמת לבנון השנייה.

הליכי תכנון

10. עפ"י תמ"א 32 - תוכנית מתאר ארצית למשק הגפ"מ, סומן אתר חוות הגז בקריית אתא כאתר לביטול.

11. הצורך בהפחתת הסיכון מהחוזה, כל עוד היא פועלת באתר הנוכחי, הביא את המועצה הארצית לתכנון ובניה לבחון תיקון של תמ"א 32. בהמשך לכך אישרה הממשלה בתאריך 09.04.2006 את "תוכנית מתאר ארצית חלקית ברמה מפורטת מס' תמ"א 32 אתר גפ"מ לזמן מוגבל בקריית אתא", שמטרתה ליצור מצב תכנוני שיאפשר הטמנה עילית של המכלים לשם הפחתה של הסיכון מאירוע חומרים מסוכנים אפשרי בחוזה, וזאת לתקופה שעד להקמת והפעלת אתר גפ"מ מרכזי לאזור חיפה והצפון על פי תוכנית מתאר ארצית.

12. בעקבות החלטה זו עתרו עיריית קרית אתא ועיריית חיפה, שהתנגדו להמשך פעילותה של החוזה באתר הנוכחי, לבית המשפט העליון. ב-1.9.08, נדחתה העתירה (בג"ץ 345/05).

היתר הבנייה

13. בהמשך לאמור ולאור דרישה בהיתר הרעלים שלהן כמפורט להלן, הגישו חברות הגז במהלך שנת 2007 לוועדה המקומית לתכנון ובנייה בקריית אתא בקשה להיתר בנייה להטמנה עילית של החוזה בהתאם לתמ"א 32ג'.

14. לאחר דיונים בוועדת הערר המחוזית ועתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים הוסכם בין הצדדים כי חברות הגז יוכלו לפעול לקבלת היתר הבניה הנדרש. בעקבות זאת בפברואר 2009 נמחקה העתירה.

15. בעקבות זאת בישיבת וועדת המשנה של הוועדה המקומית קריית אתא מתאריך 31.08.2009 החליטה הוועדה, לאחר שמולאו לשביעות רצונה הוראות תמ"א 32ג' לעניין הבקשה להיתר, לאשר את בקשת חברות הגז להיתר בנייה, בתנאים הנוגעים בצורך לקבל אישורים מאת גורמים שונים.

היתרי הרעלים והליכים מנהליים

16. היתר רעלים שניתן לחברה במרץ 2007, שתוקפו לשנה, כמו גם היתרי הרעלים של חברות הגז האחרות, הותנה בתנאים לעניין ביצוע זריז של ההטמנה העילית של המיכלים, והכול לפי הוראות תמ"א 32ג'.

17. עם סיום היתר הרעלים ומשלא עמדו חברות הגז בתנאים אלה, נשקלה האפשרות שלא לחדש את היתר הרעלים, אולם, לאחר שחברות הגז התחייבו על התקדמות בהליכים לקבלת היתר בניה ועל ההליכים המשפטיים אשר היו תלויים ועומדים בענין זה, חודש היתר הרעלים מעת לעת.

18. באפריל 2009, לאחר שבפברואר אותה שנה ניתנה ההחלטה בהסכמה שסיימה את ההתדיינות המשפטית ומתוך כוונה לאפשר לחברות הגז לסיים את הליך הוצאת ההיתר ולהתחיל בביצוע ההטמנה, חידש המשרד את היתר הרעלים לשנה, קרי עד ליום 01.04.2010. היתר זה כלל תנאי של תחילת ביצוע ההטמנה לפני סיום תוקפם של ההיתרים המוארכים.

19. בחודש מרץ 2010 מסרו חברות הגז למשרד כי תהליך הוצאת היתרי הבנייה נמצא רגע לפני סיומו, והעבירו למשרד מסמך סטאטוס טיפול בהשגת האישורים הנדרשים על ידי הוועדה המקומית ממנו עולה כי תאריך היעד להשגת האישורים הוא עד סוף חודש מאי 2010. לאור האמור האריך המשרד את תוקף היתרי הרעלים הקיימים של החברות לשלשה חודשים בלבד, (קרי: עד ליום 02.07.2010) על מנת לאפשר לחברות להשלים את המהלך ולעמוד בתנאי ההיתרים באופן שיאפשר את חידושם המסודר. יודגש כי מהארכה טכנית זו עולה כי ללא עמידה ברורה בתנאי ההיתרים לעניין התקדמות ההטמנה לא יתאפשר חידושם לשנה נוספת.

20. לקראת חלוף המועד, התקיימה בתאריך 06.06.2010 ישיבת שימוע לחברות הגז, לשם שמיעת עמדתן טרם שקילת החלטה על אי חידוש היתר הרעלים בשל אי קיום תנאי ההיתרים לעניין ביצוע ההטמנה. במהלך ישיבת השימוע מסרו החברות כי טרם החלו בביצוע ההטמנה, הואיל ועדיין אינן מצוידות בהיתר בנייה כדין לשם הביצוע.

21. לאור העובדה שחברות הגז לא פעלו כנדרש, בנסיבות עניין, על מנת להתחיל ביצוע ההטמנה של מיכלי הגפ"מ העיליים ומשהוכח כי המשך העיסוק בחומרים מסוכנים (גפ"מ) בכמויות המוחזקות על ידי חברות הגז באתר בקריית אתא מהווה סכנה לשלום הציבור ובריאותו ולסביבה, הוחלט שלא לחדש את היתרי הרעלים של חברות הגז לתקופה נוספת.

עתירה לבג"ץ

22. על החלטה זו הוגשה על ידי חברות הגז עתירה לבית המשפט העליון ובו עתרה לביטול החלטה ולצו ביניים.

23. ביום ה-29.6.10 ניתן על ידי בית המשפט העליון צו ביניים ארעי, אשר על פיו תעוכב תוקפה של החלטת הממונה בדבר סרוב לבקשה לחידוש היתר רעלים ונקבע כי היתר הרעלים יעמוד בתוקפו וסגירת מתקני החברות תדחה עד להחלטה אחרת.

24. ב-30.1.12 ניתנה החלטת בית המשפט העליון בבג"ץ 4885/10, 4886/10, 4887/10 אשר דחתה את העתירה וקבעה בין היתר כי "המדובר בסכנה בטיחותית ממעלה ראשונה ואין בשום פנים לבוא חשבון עם המדינה על שהחליטה לשים קץ להפעלה מסוכנת של החווה".

אישור נציב כבאות והצלה

25. לקראת סוף 2011 התנה נציב כבאות והצלה את חידוש אישור כיבוי אש בקבלת לוי"ז להטמנת חברות הגז.

26. בעקבות זאת ובמסגרת דיונים בין חברות הגז לנציבות כבאות והצלה סוכם כי כל אחת מחברות הגז תחזיק 180 טון גפ"מ בלבד באתר, עד להטמנת הצוברים, ובכפוף לכך ובעמידה בדרישות כיבוי אש ינתן אישור כבאות והצלה.

סיכום

27. לאור החלטת בית המשפט העליון בבג"ץ עולה כי החל מ-30.1.12 חברת סופר גז, פועלת באתר ללא היתר רעלים.

28. לפי סעיף 16 לחוק, באם נוכחתי כי הינכם מחזיקים ברעלים ללא היתר רעלים, אני רשאי לצוות עליכם לסלק את הרעלים באופן ותוך תקופת הזמן שאקבע בצו.

29. לאור האמור, הריני מצווה עליכם, מכח סמכותי לפי סעיף 16 לחוק לסלק את כל הרעלים מהחווה בקריית אתא בהקדם ככל הניתן ולא יאוחר מיום ה-1.3.12

30. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, הנכם נדרשים:

א. לפנות את כל הגפ"מ לבעל היתר רעלים להחזקת גפ"מ ו/או לאתר לסילוק פסולת רעילה ברמת חובב.

ב. פינוי הגפ"מ יתבצע על ידי חברת שינוע בעלת היתר רעלים ממשרדנו לשינוע גפ"מ.

ג. עד לפינוי הגפ"מ הטיפול ברעלים יתבצע בהתאם להוראות היתר הרעלים מס' 32854, בכפוף לכמויות המאושרות על פי הסיכום עם שירותי כיבוי והצלה.

31. הוראות הצו יחשבו כמבוצעות רק לאחר קבלת אישור בכתב ממני לכך.

32. לידעתכם, הממונה על פי החוק מוסמך, אם לא יקוים צו זה, לנקוט באמצעים העומדים לרשותו לביצוע הצו, והוא רשאי, לפי סעיף 16א(ב) לחוק לפנות את הרעלים ולחייב את מי שנצטווה אך לא מילא אחר הוראות הצו, בתשלום כפל ההוצאות הכרוכות בביצועו.

33. עוד לידעתכם, כי אי קיום צו זה מהווה עבירה על סעיף 15(ב)(5) לחוק, שהעונש המרבי בגינה הוא מאסר 3 שנים או קנס כספי מרבי בשיעור שנים או קנס כספי בשיעור שבין 678,000 ש"ח ל- 1,356,000 ₪ לפי העניין.

שלמה כץ

31.01.2012
תאריך

ממונה לפי חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993

העתקים (לעובדי המשרד בדוא"ל):
ח"כ גלעד ארדן - השר להגנת הסביבה
עו"ד אלונה שפר - מנכ"לית המשרד להגנת הסביבה
מר יונה יהב, ראש עיריית חיפה
מר יעקב פרץ, ראש עיריית קריית אתא
גבי שולי נזר – סמנכ"לית בכירה לתעשייה, המשרד להגנת הסביבה
מר יצחק בן-דוד, סמנכ"ל בכיר לאכיפה, המשרד להגנת הסביבה
עו"ד דלית דרור, יועצת משפטית, המשרד להגנת הסביבה
גבי רומי אבן דנן- רא"ג חומרים מסוכנים, המשרד להגנת הסביבה.
מר שחר סולר- רא"ג תכנון, המשרד להגנת הסביבה.
מר אמיר לוי/מר ניסים צרור/ מר רמי פלג – המשטרה הירוקה
עו"ד יעל בן עמוס/ עו"ד הדס פיקסלר / עו"ד טל זסק- לשכה משפטית.
מר יהודה גסנר- משרד אנרגיה והמים.
עו"ד נעה גשן/עו"ד סלאם חלומי - כאן
צוות IPPC/צוות תעשייה, כאן

אישור מסירה:

נמסר על ידי:

לידי:

במקום:

תאריך ושעה:

חתימת המוסר:

חתימת המקבל:

מנ-4 פברואר 2012

